YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

13 päivänä tammikuuta 2005 *

Asiassa C-181/03 P,

jossa on kyse yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 56 artiklan perusteella 25.4.2003 tehdystä valituksesta,

Albert Nardone, Euroopan yhteisöjen komission entinen virkamies, kotipaikka Piétrain (Belgia), edustajanaan asianajaja I. Kletzlen,

valittajana,

ja jossa valittajan vastapuolena on

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään J. Currall,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit A. Rosas, R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari), S. von Bahr ja K. Schiemann,

julkisasiamies: M. Poiares Maduro,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M.-F. Contet,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 6.5.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 29.6.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Nardone vaatii valituksellaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-59/01, Nardone vastaan komissio, 26.2.2003 antaman sellaisen tuomion (Kok. H. 2003, s. I-A-55 ja II-323; jäljempänä valituksenalainen tuomio) kumoamista, jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kanteen, jossa vaadittiin Euroopan yhteisöjen komission 20.3.2000 tekemän sen päätöksen (jäljempänä riidanalainen päätös) kumoamista, jolla valittajalle kieltäydyttiin myöntämästä työkyvyttömyyseläkettä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) 78 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

"Virkamiehellä on liitteessä VIII olevassa 13–16 artiklassa vahvistetuin edellytyksin oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, kun häntä kohtaa pysyvä, täydelliseksi katsottu työkyvyttömyys, joka estää häntä hoitamasta mihinkään hänen palkkaryhmänsä toimeen kuuluvia tehtäviä."

3 Henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevassa 13 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Ellei 1 artiklan 1 kohdan säännöksistä muuta johdu, alle 65-vuotias virkamies, jonka työkyvyttömyyslautakunta toteaa kärsivän eläkeoikeuksien karttumisaikana pysyvästä ja täydellisestä työkyvyttömyydestä niin, ettei hän voi suorittaa mihinkään palkkaryhmänsä toimeen kuuluvia tehtäviä, vaan joutuu tämän vuoksi keskeyttämään työskentelyn yhteisöjen palveluksessa, on oikeutettu tämän työkyvyttömyyden ajan henkilöstösääntöjen 78 artiklassa tarkoitettuun työkyvyttömyyseläkkeeseen.

Työkyvyttömyyseläkettä ei voida maksaa samanaikaisesti vanhuuseläkkeen kanssa."

Asiaa koskevat tosiseikat

4 Nardone, joka aloitti EHTY:n korkean viranomaisen palveluksessa vuonna 1963 paikallisena toimihenkilönä ja josta tämän jälkeen tuli komission vakinainen virkamies, irtisanoutui 18.10.1981 päivätyllä kirjeellä tehtävistään siten, että irtisanominen tuli voimaan 31.12.1981.

5 Nardone esitti 18.11.1999 henkilöstösääntöjen 78 artiklan toisen kohdan nojalla työkyvyttömyyseläkettä koskevan hakemuksen.

6 Saattamatta asiaa työkyvyttömyyslautakunnan käsiteltäväksi komissio hylkäsi tämän hakemuksen riidanalaisella päätöksellä, koska Nardone ei täyttänyt henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevassa 13 artiklassa säädettyjä myöntämisedellytyksiä.

7 Nardone esitti 23.5.2000 komission päätöksestä henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisen valituksen. Tämä valitus hylättiin implisiittisesti 23.9.2000. Nimenomainen hylkäämispäätös tehtiin 15.12.2000.

8 Nardone vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 13.3.2001 jättämällään kannekirjelmällä nostamallaan kanteella pääasiallisesti riidanalaisen päätöksen kumoamista, jossa hänelle kieltäydyttiin myöntämästä työkyvyttömyyseläkettä.

Valituksenalainen tuomio

9 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostamassaan kanteessa Nardone väitti, että komissio käytti harkintavaltaa väärin, kun se hylkäsi Nardonen 18.11.1999 esittämän työkyvyttömyyseläkettä koskevan hakemuksen kutsumatta koolle työkyvyttömyyslautakuntaa, joka henkilöstösääntöjen 53 artiklan nojalla yksin on toimivaltainen päättämään tällaisesta hakemuksesta.

10 Lisäksi valittaja viittasi asiassa 12/83, Bähr vastaan komissio, 17.5.1984 annettuun tuomioon (Kok. 1984, s. 2155), jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että virkamiehellä, joka on lopettanut työskentelyn useita vuosia sitten ja joka on sairastunut siten, ettei hän kykenisi suorittamaan tehtäviään, jos hän vielä työskentelisi, ei ole oikeutta pelkästään tällä perusteella vaatia työkyvyttömyysmenettelyn aloittamista. Yhteisöjen tuomioistuin päätteli tästä, että työkyvyttömyyseläke piti voida myöntää entiselle virkamiehelle siitä seikasta huolimatta, että hän oli irtisanoutunut tehtävistään, jos hän esitti riittäviä lääketieteellisiä perusteluita.

11 Lisäksi Nardone korosti, että yhteisöjen tuomioistuin katsoi tässä samassa asiassa, että komissio laiminlyö velvollisuuttaan saattaa asia työkyvyttömyyslautakunnan käsiteltäväksi virkamiehen irtisanoutumisen yhteydessä silloin, kun on osoitettu, että virkamiehelle lopulta aiheutuneella työkyvyttömyydellä on suora ja välitön yhteys hänen terveydentilaansa sillä hetkellä, kun hän lopetti työskentelyn.

12 Perustellakseen päätöksensä oikeellisuuden komissio väitti, että henkilöstösääntöjen 78 artiklassa ja niiden liitteessä VIII olevassa 13 artiklassa säädetyt edellytykset työkyvyttömyyseläkkeen myöntämiseksi eivät täyttyneet esillä olleessa asiassa. Komissio väitti erityisesti, että edellä mainittujen säännösten sanamuodon ja niistä edellä mainitussa asiassa Bähr vastaan komissio ja asiassa T-295/97, Coussios

vastaan komissio, tuomio 3.6.1999 (Kok. H. 1999, s. I-A-103 ja II-577), tehdyn tulkinnan mukaan "työkyvyttömyysmenettely voi koskea vain virkamiestä, joka joutuu keskeyttämään työskentelyn sen vuoksi, ettei hän voi jatkaa tehtäviensä suorittamista työkyvyttömyyden johdosta".

13 Lisäksi komissio korosti, että vaikka työkyvyttömyyslautakunta on ainoa elin, jolla on lupa todeta henkilöstösääntöjen 78 artiklan mukaisen työkyvyttömyyden olemassaolo, sillä on tältä osin toimivalta vain virkamiehen työskentelyn ajan.

14 Siltä osin kuin on kyse komission väitetystä harkintavallan väärinkäytöstä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 29 kohdassa, että komissio hylkäsi Nardonen esittämän työkyvyttömyyseläkettä koskevan hakemuksen syistä, jotka koskivat sitä seikkaa, että hänen hallinnolliseen, pikemminkin kuin lääketieteelliseen asemaansa liittyvät oikeudelliset edellytykset eivät selvästikään täyttyneet. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että komissio ei ollut käyttänyt harkintavaltaansa väärin, kun se hylkäsi Nardonen hakemuksen kutsumatta työkyvyttömyyslautakuntaa koolle, koska viimeksi mainittu on toimivaltainen ratkaisemaan vain lääketieteellisiä, ei oikeudellisia kysymyksiä.

15 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korosti valituksenalaisen tuomion 31 kohdassa edellä mainitun asian Bähr vastaan komissio tulkintaa koskevan kanneperusteen osalta, että "henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 13 artiklan sanamuodosta seuraa, että työkyvyttömyysmenettely voi koskea vain virkamiestä, joka joutuu keskeyttämään työskentelyn sen vuoksi, ettei hän voi jatkaa tehtäviensä suorittamista työkyvyttömyyden johdosta" (em. asia Bähr v. komissio, tuomion 12 kohta ja em. asia Coussios v. komissio, tuomion 37 kohta).

16 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistutti tältä osin valituksenalaisen tuomion 32 kohdassa, että "virkamiehellä, joka on lopettanut työskentelyn useita vuosia sitten, ja joka on sairastunut siten, ettei hän kykenisi suorittamaan tehtäviään, jos hän vielä työskentelisi, ei ole oikeutta pelkästään tällä perusteella vaatia työkyvyttömyysmenettelyn aloittamista" (ks. em. asia Bähr v. komissio, tuomion 13 kohta ja em. asia Coussios v. komissio, tuomion 38 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi seuraavaksi, että koska valittaja irtisanoutui vuonna 1981 ja teki työkyvyttömyyseläkettä koskevan hakemuksensa vuonna 1999, hän oli tässä tosiasiallisessa tilanteessa.

17 Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 33 kohdassa, että koska Nardone irtisanoutui virastaan vuonna 1981, hän ei täyttänyt henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevassa 13 artiklassa asetetuista kahdesta kumulatiivisesta edellytyksestä myöskään jälkimmäistä, jonka mukaan työkyvyttömyyseläkettä hakevalle virkamiehelle on kartuttava eläkeoikeuksia silloin, kun työkyvyttömyyslautakunta toteaa hänen kärsivän pysyvästä ja täydellisestä työkyvyttömyydestä.

18 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 34 kohdassa, että riidanalaisen päätöksen kumoamisvaatimus oli lähtökohtaisesti hylättävä, koska kumpikaan henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevassa 13 artiklassa säädetyistä edellytyksistä ei täyttynyt.

19 Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 36 kohdassa, että edellä mainittuun asiaan Bähr vastaan komissio johtaneet tosiseikat olivat hyvin erilaiset kuin esillä olevan asian tosiseikat. Bähr oli nimittäin Euroopan yhteisöjen virkamiesten palvelukseen ottamista uusien jäsenvaltioiden liittymisen vuoksi ja Euroopan yhteisöjen virkamiesten tehtävien lopullista päättymistä koskevien erityisten ja tilapäisten toimenpiteiden vahvistamisesta 4 päivänä joulukuuta 1972 annetun asetuksen (Euratom, EHTY, ETY) N:o 2530/72 (EYVL L 272, s. 1) nojalla säilyttänyt "virkamiehen" asemansa sen jälkeen, kun hän

lopetti työskentelyn lopullisesti. Näin ollen Bähr, toisin kuin Nardone, jatkoi asetuksen N:o 2530/72 säännösten mukaisesti maksujen suorittamista eläkeoikeuksien karttumista varten (ks. em. asia Bähr v. komissio, tuomion 5 ja 8 kohta), minkä vuoksi hän täytti tämän henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 13 artiklan soveltamisedellytyksen.

20 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 37 kohdassa, että joka tapauksessa komissiolla ei ollut minkäänlaista velvollisuutta tarkistuttaa valittajan terveydentila työkyvyttömyyslautakunnassa sellaisena ajankohtana, jona valittaja oli irtisanoutunut tehtävistään ja jättänyt yhteisöjen palveluksen.

21 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 38 kohdassa, että edellä mainitusta asiasta Bähr vastaan komissio tai mistään muusta yhteisön oikeuslähteestä ei ilmene, että yhteisön toimielimellä olisi yleinen velvollisuus tarkistaa virkamiehen työkyky, jos hän lähtee omasta tahdostaan.

22 Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistutti valituksenalaisen tuomion 39 kohdassa, että siltä osin kuin yhteisöjen tuomioistuin täsmensi edellä mainitussa asiassa Bähr vastaan komissio, että toimielimellä on tarvittaessa velvollisuus kutsua työkyvyttömyyslautakunta koolle silloin, kun työskentely lopetetaan, kysymystä, joka koskee sitä, olisiko työkyvyttömyyslautakunta pitänyt valittajan tapauksessa kutsua koolle, on arvioitava vain niiden seikkojen perusteella, jotka toimielimellä oli tiedossaan valittajan irtisanoutumisen ajankohtana eli vuonna 1981.

23 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 40 ja 41 kohdassa seuraavaa:

"40 Jos virkamies katsoo, että hänen on terveydentilansa vuoksi lopetettava työskentely, hänen on ennen lähtöään esitettävä henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisesti hakemus, joka koskee henkilöstösääntöjen 78 artiklan mukaista työkyvyttömyyseläkettä. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kanteesta käy ilmi, että kantajalla oli 1970-luvulla paljon omaan terveydentilaansa liittyviä huolia ja että hän irtisanoutui vuonna 1981 muun muassa sen vuoksi, että hän oli vakuuttunut siitä, että epäterveelliset työolot aiheuttivat hänen terveydelleen vahinkoa. Koska virkamiesten oletetaan tuntevan henkilöstösääntöjen säännökset (ks. esim. asia T-27/99, Drabbe v. komissio, tuomio 17.10.2000, Kok. H. 2000, s. I-A-213 ja II-955), tällaisessa tilanteessa olevan virkamiehen on vedottava tähän mahdollisuuteen, jos hän haluaa saada työkyvyttömyyseläkettä. Virkamies ei toimi häneltä edellytetyn huolellisuuden mukaisesti, jos hän jättää toimimasta tällä tavoin, erityisesti, kun hänellä on toimielintään paremmin tiedossaan aikaisemmat sairautensa ja oma terveydentilansa irtisanoutumisen ajankohtana. Näin ollen poikkeuksellisten olosuhteiden puuttuessa toimielintä ei voida ainakaan sellaisen virkamiehen tapauksessa, joka lähtee toimielimestä vapaaehtoisesti ilman viimeksi mainitun vaatimusta, arvostella siitä, että se ei kutsunut viran puolesta koolle työkyvyttömyyslautakuntaa, kun asianomainen ei itse sitä vaatinut.

41 Bährin erittäin vakava aikaisempi sairaus, toisin sanoen ensimmäinen infarkti, jonka hän sai kuusi vuotta ennen työskentelyn lopettamista, oli kiistaton tosiseikka häntä koskeneessa asiassa (em. asia Bähr v. komissio, tuomion 14 kohdan loppuosa). Vaikka nyt käsiteltävänä olevassa asiassa asiakirja-aineistosta käy ilmi, että kantaja oli valittanut toimielimen asiantuntijalääkärille terveydentilastaan ja muun muassa usein sairastamistaan keuhkoputkentulehduksista sekä työolojen epäterveellisyydestä, on aiheellista todeta, että komissiolla ei ollut hänen osaltaan tiedossa aikaisempia sairauksia, joiden vakavuus olisi verrattavissa Bährin ensimmäiseen infarktiin ja joiden perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi katsoa, että komission olisi pitänyt viran puolesta kutsua koolle työkyvyttömyyslautakunta kantajan irtisanoutumisen yhteydessä ja siitä huolimatta, että hän ei ollut sitä vaatinut (em. asia Bähr v. komissio, tuomion 15 kohta). Tältä osin on todettava, että kantajan asianajaja

totesi suullisessa käsittelyssä, että kantajalla ei itsellään ollut vuonna 1981 tiedossa, miten merkittäviä vaikutuksia hänen hengittämällään pölyllä oli terveydentilaan, ja että tämä epätietoisuus jatkui vuoteen 1992 asti."

24 Lopuksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomautti valituksenalaisen tuomion 42 kohdassa, että jos oletetaan, että on osoitettu yhteyden olemassaolo valittajan sen terveydentilan, joka hänellä oli esittäessään 18.11.1999 päivätyn hakemuksensa, ja sen terveydentilan välillä, joka hänellä oli työskentelyn lopettamisen aikana, tämän yhteyden olemassaolo ei voi olla riittävä näyttö siitä, että komission olisi pitänyt kutsua työkyvyttömyyslautakunta koolle vuonna 1981.

25 Edellä todetun valossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti, että riidanalaisen päätöksen kumoamista koskeva vaatimus oli hylättävä, koska asianomaisissa olosuhteissa valittajalle ei voitu myöntää hänen hakemaansa työkyvyttömyyseläkettä.

Oikeudenkäyntimenettely yhteisöjen tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

26 Nardone vaati 25.4.2003 toimittamassaan kanteessa maksutonta oikeudenkäyntiä, josta on säädetty yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklassa.

27 Yhteisöjen tuomioistuin hyväksyi hänen vaatimuksensa 6.2.2004 annetulla määräyksellä.

28 Nardone vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

ensisijaisesti

— ottaa valituksen tutkittavaksi ja toteaa, että se on perusteltu

— kumoaa valituksenalaisen tuomion kokonaisuudessaan

toissijaisesti

— kumoaa nimittävän viranomaisen 15.12.2000 tekemän nimenomaisen päätöksen, jolla hylättiin Nardonen 23.5.2000 esittämä valitus, joka koski työkyvyttömyyseläkkeen myöntämistä

— kumoaa riidanalaisen päätöksen, jolla hylättiin Nardonen 18.11.1999 päivätty hakemus, joka koski henkilöstösääntöjen 78 artiklan toisen kohdan mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen myöntämistä

joka tapauksessa

— päättää oikeudenkäyntikuluista työjärjestyksen asiaan sovellettavien määräysten mukaisesti.

29 Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

— jättää valittajan valituksenalaisesta tuomiosta tekemän valituksen tutkimatta, tai ainakin toteaa, että se ei ole perusteltu

— velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valitus

Ensimmäinen valitusperuste

Asianosaisten lausumat

30 Ensimmäisessä valitusperusteessaan Nardone arvostelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, että se päätti, että koska Nardone irtisanoutui vuonna 1981 ja esitti työkyvyttömyyseläkettä koskevan hakemuksensa vuonna 1999, hän ei ollut henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevassa 13 artiklassa tarkoitetussa sellaisen virkamiehen tilanteessa, joka ei työkyvyttömyytensä vuoksi voi suorittaa tehtäviään ja joutuu tämän vuoksi keskeyttämään työskentelyn.

31 Nardone katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole tulkinnut oikein edellä mainitussa asiassa Bähr vastaan komissio annettua tuomiota ja väittää, että

hänellä on tällä hetkellä oikeus työkyvyttömyysmenettelyn aloittamiseen, koska jos hän vielä työskentelisi, hän olisi tiettyjen kärsimiensä sellaisten sairauksien, joiden on lisäksi katsottu olevan ammattitauteja, vuoksi kyvytön suorittamaan tehtäviään.

32 Vaikka valittaja ei aloittanut henkilöstösääntöjen 78 artiklassa ja sen liitteessä VIII olevassa 13 artiklassa tarkoitettua työkyvyttömyysmenettelyä silloin, kun hän lopetti työskentelyn sen vuoksi, että hänellä ei ollut tuolloin tietoa terveydentilastaan, hän väittää, että ratkaiseva oikeudellinen seikka tämän menettelyn aloittamisessa on siinä syy-yhteydessä, joka on olemassa virkamiehen terveydentilan välillä sen ajanjakson aikana, kun hän oli palveluksessa ja sen jälkeen, kun hän on lopullisesti lopettanut työskentelyn.

33 Komissio katsoo, että valittajan väite ei ota huomioon henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 13 artiklan selkeää ja täsmällistä sanamuotoa. Tämän säännöksen mukaan henkilöstösääntöjen 78 artiklassa tarkoitettu työkyvyttömyyseläke voidaan myöntää vain virkamiehelle, jota kohtaa pysyvä, täydelliseksi katsottu työkyvyttömyys, joka estää häntä hoitamasta mihinkään hänen palkkaryhmänsä toimeen kuuluvia tehtäviä, jos tämän virkamiehen on tästä syystä keskeytettävä työskentely yhteisöjen palveluksessa.

34 Komissio korostaa, että valittaja päätti työskentelynsä vuonna 1981 ja väittää, että vaikka kyseessä olisikin pysyvä ja täydellinen työkyvyttömyys, on mahdotonta, että valittaja joutuu tällä hetkellä "keskeyttämään työskentelyn yhteisöjen palveluksessa", koska tämä työskentely on päättynyt lopullisesti.

35 Komission mukaan edellä mainitusta asiasta Bähr vastaan komissio, kun sitä luetaan yhdessä henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 13 artiklan kanssa, käy ilmi, että virkamiehellä, joka on lopettanut työskentelyn useita vuosia aikaisemmin ja joka

kärsii sairaudesta, jonka vuoksi hän ei voisi suorittaa tehtäviään, jos hän vielä työskentelisi, ei ole oikeutta vaatia vain tällä perusteella työkyvyttömyysmenettelyn aloittamista. Hänen olisi lisäksi "jouduttava keskeyttämään työskentely yhteisöjen palveluksessa".

36 Komissio toteaa, että toimielimellä on tarvittaessa velvollisuus kutsua työkyvyttömyyslautakunta koolle silloin, kun työskentely lopetetaan. Näin ollen tätä kysymystä olisi pitänyt valittajan tapauksessa arvioida vain niiden seikkojen kannalta, jotka toimielimellä oli tiedossaan silloin, kun valittaja irtisanoutui, eli vuonna 1981. Komissio väittää kuitenkin, että valittajan irtisanoutumisen aikaan vuonna 1981, sen ei pitänyt kutsua koolle työkyvyttömyyslautakuntaa, eikä se voinut sitä tehdä koska tällaista toimenpidettä ei voitu tuolloin perustella hänen terveydentilallaan. Tältä osin komissio korostaa, että valittaja on itse myöntänyt, että hänellä ei ollut vuonna 1981 tietoa hänen terveydentilaansa mahdollisesti vaikuttavista sairauksista. Sitä suuremmalla syyllä komissiolla ei voinut olla niistä tietoa, eikä sillä ollut mitään syytä kutsua silloin työkyvyttömyyslautakuntaa koolle.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

37 Aluksi on aiheellista huomauttaa, että valittaja ei kyseenalaista valituksenalaista tuomiota siltä osin kuin siinä todetaan, että komissio ei laiminlyönyt velvollisuuttaan, kun se ei saattanut asiaa työkyvyttömyyslautakunnan käsiteltäväksi silloin, vuonna 1981, kun valittaja lopetti työskentelyn.

38 Kuten valittaja väittää, kysymys on siis siitä, oliko tämä käsiteltäväksi saattaminen pitänyt tehdä sen jälkeen kun hän oli lopettanut työskentelyn, kun hän vuonna 1999 esitti työkyvyttömyyseläkettä koskevan hakemuksen.

39 Tältä osin henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 13 artiklan, jossa niiden 78 artiklan mukaan vahvistetaan edellytykset, joiden täyttyessä virkamiehellä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, yksiselitteisestä sanamuodosta käy ilmi, että työkyvyttömyysmenettely voi koskea vain virkamiestä, joka joutuu keskeyttämään työskentelyn sen vuoksi, ettei hän voi jatkaa tehtäviensä suorittamista työkyvyttömyyden johdosta (em. asia Bähr v. komissio, tuomion 12 kohta).

40 Näin ollen virkamiehellä, joka on lopettanut työskentelyn useita vuosia aikaisemmin ja joka on sairastunut siten, ettei hän kykenisi suorittamaan tehtäviään, jos hän vielä työskentelisi, ei ole oikeutta pelkästään tällä perusteella vaatia työkyvyttömyysmenettelyn aloittamista (em. asia Bähr v. komissio, tuomion 13 kohta).

41 Esillä olevassa asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että Nardone irtisanoutui tehtävistään vapaaehtoisesti 18.10.1981 päivätyllä kirjeellä ottamatta huomioon terveydellisiä ongelmiaan ja vaatimatta työkyvyttömyyslautakuntaa tutkimaan hänen terveydentilaansa. Valittaja esitti työkyvyttömyyseläkettä koskevan hakemuksen vasta 18 vuotta myöhemmin, vuonna 1999.

42 Näihin tosiseikkoihin nähden ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 30–32 kohdassa aivan oikein, että valittaja ei ollut henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevassa 13 artiklassa tarkoitetussa sellaisen virkamiehen tilanteessa, joka joutuu keskeyttämään työskentelyn sen vuoksi, ettei hän voi jatkaa tehtäviensä suorittamista työkyvyttömyyden johdosta.

43 Näissä olosuhteissa ensimmäinen valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

Toinen valitusperuste

Asianosaisten lausumat

44 Nardone väittää toisessa valitusperusteessaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi virheellisesti, että hän ei täyttänyt myöskään toista henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevassa 13 artiklassa asetettua edellytystä, jonka mukaan työkyvyttömyyseläkettä hakevalle virkamiehelle on kartuttava eläkeoikeuksia. Valittaja nimittäin katsoo, että hänelle karttuu eläkeoikeuksia henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 13 artiklan mukaisella tavalla, koska, kun hän lopetti työskentelyn, hänelle maksettiin eroraha henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 12 artiklan mukaisesti.

45 Komissio riitauttaa tämän valitusperusteen tutkittavaksi ottamisen, koska se esitetään sen mukaan ensimmäisen kerran yhteisöjen tuomioistuimessa.

46 Lisäksi komissio katsoo, että tämä valitusperuste on perusteeton.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

47 Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 33 kohdassa todennut, on todettava, että henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevassa 13 artiklassa asetetaan kaksi kumulatiivista edellytystä. Tästä johtuu, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ratkaissut ylimääräisen seikan todetessaan tässä samassa 33 kohdassa, että valittaja ei täyttänyt näistä kahdesta edellytyksestä jälkimmäistä, sen jälkeen kun se oli todennut tuomion 30–32 kohdassa, että se ei täyttänyt ensimmäistä edellytystä.

48 Toinen valitusperuste on hylättävä tehottomana siltä osin kuin se koskee valituksenalaisen tuomion ylimääräistä perustelua (ks. mm. asia C-244/91 P, Pincherle v. komissio, tuomio 22.12.1993, Kok. 1993, s. I-6965, 25 ja 31 kohta ja asia C-49/96 P, Progoulis v. komissio, määräys 12.12.1996, Kok. 1996, s. I-6803, 27 kohta).

Oikeudenkäyntikulut

49 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan, jota 118 artiklan nojalla sovelletaan valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Työjärjestyksen 70 artiklan mukaan toimielinten on vastattava omista kustannuksistaan yhteisöjen ja niiden henkilöstön välisissä riita-asioissa. Työjärjestyksen 122 artiklan toisen kohdan mukaan 70 artiklaa ei kuitenkaan sovelleta toimielimen virkamiehen tai muuhun henkilöstöön kuuluvan toimielintä vastaan tekemiin valituksiin. Koska komissio on vaatinut, että valittaja on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska valittaja on hävinnyt asian, valittaja on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Nardone velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset